

Що таке право. Джерела права і структура правової системи України

Правознавство · 9 клас · Модуль Р1 «Основи теорії держави й права» · урок 1 з 17

9 клас

ВСЕУКРАЇНСЬКА ШКОЛА ОНЛАЙН

Очікувані результати

- Пояснюю, що таке право і чим правові норми відрізняються від моральних та звичаєвих.
- Характеризую роль держави у створенні й забезпеченні правових норм та їх значення для захисту прав людини.
- Розрізняю поняття «право» і «закон» та називаю основні джерела права України.

Право серед соціальних норм

Право — один із видів соціальних норм, який відрізняється тим, що його встановлює й забезпечує держава.

Джерела права та верховенство права

Джерело права — офіційна форма, у якій закріплено норми права. Вони мають чітку ієрархію.

Правова система та галузі права

ЗАВДАННЯ 1 ★

Ознаки права

Оберіть із переліку ознаки, які відрізняють норми права від моральних норм: **а)** загальнообов'язковість · **б)** підтримується лише громадською думкою · **в)** формальна визначеність (запис в офіційних актах) · **г)** виникає стихійно і ніде не записується · **д)** забезпечення державою.

Форма роботи: індивідуально · тест · 3 хв

Стаття 8 Конституції України

**В Україні визнається і діє принцип
верховенства права.**

Конституція України має найвищу юридичну силу.
Закони та інші нормативно-правові акти
приймаються на основі Конституції України і
повинні відповідати їй.»

Конституція України • стаття 8

ЗАВДАННЯ 2 ★★

Джерела права та їх опис

Установіть відповідність між джерелом права **(1–4)** та його описом **(А–Г)**:

1 Конституція України · **2** закон · **3** підзаконний акт · **4** міжнародний договір

А вища юридична сила після Конституції · **Б** видається на виконання законів · **В** найвища юридична сила · **Г** стає частиною законодавства за згодою ВРУ.

Форма роботи: у парах · відповідність · 3 хв

Обговорімо разом

- Чому поняття «право» ширше за поняття «закон»?
- Чому саме право, а не лише мораль, дає людині надійний спосіб захистити свої інтереси?

Підсумок уроку

- Право — загальнообов'язкові норми, які встановлює й забезпечує держава.
- Джерела права мають ієрархію: найвищу юридичну силу має Конституція України.
- Правова система України поділяється на галузі: конституційне, цивільне, кримінальне тощо.

Рефлексія: дізнався(лась) / зрозумів(ла) / хочу дізнатися більше про...

ДЖЕРЕЛА

Джерела

- 1 Берендєєв С. О., Євтушенко Р. І., Сергієнко В. С., Степанова Н. М. Модельна навчальна програма «Правознавство. 9 клас» (адаптований варіант для ТОВ). Київ : МОН України, 2025.
- 2 Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР : станом на 18 серп. 2026 р.
- 3 Ілюстрації: схеми на слайдах 3–5 і картка джерела на слайді 7 — оригінальні (license: generated); цитата — джерело № 2.